

ZİRAAT FAKÜLTELERİ YENİDEN TIPLA AYNİ PUANLA ÖĞRENCİ ALIR MI?

Umut Toprak

ZİRAAT FAKÜLTELERİ YENİDEN TIPLA AYNİ PUANLA ÖĞRENCİ ALIR MI?

Umut Toprak

CEBECİ ÇAYIRINDA BAŞLAYAN HAYAT

Çocukluğu acı ve özlemle geçti.
Annesini daha ilkokuldayken kaybetti.
Annesizlik yetmedi, fakirlik eklendi.
Cebeci Çayırı'nda su satarak geçti çocukluğu.

Baba vardı ama yoktu.
Yorgun bir çocuktu ama vazgeçmedi.
Gecekonduya meydan okudu.
Okudu. Çalıştı. Direndi.
Okulunu birincilikle bitirdi.

Sonra üniversite sınavına girdi.

Sonuçlar açıklandığında tablo şuydu:

Ankara Tıp: 70
Ankara Ziraat: 105
Hacettepe Tıp: 110
Toplam kontenjan: 200

O yıllarda ziraat fakülteleri, tıpla aynı ligdeydi.

Önce **Hacettepe Tıp'a kaydını yaptırdı.**

Eve gitti.

"Baba, doktor olacağım" dedi.

Cevap kısa ve netti:

"Doktor olursan seni okutamam.

Ama ziraat kazananlara devlet burs veriyor.

Git tıp kaydını sildir.

Ziraatçı ol."

Hacettepe'deki kaydını sildirdi.

Ankara Ziraat'a kaydoldu.

Bu ülkede bir zamanlar ziraat böyle görülüyordu.

SORU ŞU: BİZ BU NOKTAYA NASIL GELDİK?

Bugün ziraat fakülteleri neden geride?

Sorun ziraat değil.

Sorun sistem.

Çok fakülte var.

Çok öğrenci var.

Az uygulama var.

Sahaya çıkmadan mezun var.

Ve klasik bir kural vardır:

Fazla olanın değeri olmaz.

Az olan kıymetlidir.

Az olacak.

Öz olacak.

Dolayısıyla **kalite** olacak.

ZİRAAT FAKÜLTESİ NASIL OLMALI?

Türkiye'de en fazla **5 ziraat fakültesi** olmalı.

Her biri yılda **en fazla 200 öğrenci** almalı.

Toplam **1000 öğrenci**.

Az ama iyi.

Öğrenci seçimi ciddi olmalı:

Önce YKS ile bilimsel eşik.

Sonra bilimsel yeterlik sınavı.
Ardından akademik mülakat.

Herkes girmemeli. Girememeli!
Giren gerçekten bu işi istemeli.

UYGULAMA OLMADAN TARIM OLMAZ

Tarım teorik bir bilim değildir.
Tarım, **uygulama bilimidir**.

Bitkiyi görmeden,
toprağa dokunmadan,
zararlıyı tarlada tanımadan,
hastalığı yaprak üzerinde ayırt etmeden,
suyu, gübreyi, ilacı sahada yönetmeden
kümese ahıra girmeden
ziraatçı olunmaz.

Tarım sahada öğrenilir.

Bu yüzden ziraat eğitimi sınıfla sınırlı kalamaz.
Laboratuvarla sahayı birbirine bağlamak zorundadır.
Uygulama zayıfsa, verilen eğitim boştur.

EĞİTİM SAHAYA GÖRE YENİDEN KURULMALI

Laboratuvarla sahayı birbirine bağlamak zorundaysak nasıl bir eğitim kurgulanmalı? Yıllardır tartışılır tarım eğitimi. Her şeyden önce sanırım herkes şunda mutabık: “Ziraat fakülteleri klasik fakülte mantığıyla yönetilemez”.
Ziraat üç ayaklı bir disiplindir:

Eğitim – Araştırma – Yayım ve saha hizmeti

Bu üçü birlikte yoksa ziraat fakültesi eksiktir.

Sadece ders anlatan fakülte olmaz.
Sadece bilgi, makale üreten fakülte olmaz.
Sahaya dokunmayan ziraat fakültesi **hiç olmaz**.

UYGULAMA ASİSTANI (TEACHING ASSISTANT) OLMAZSA BU İŞ OLMAZ

Ziraat fakültelerinde ve pek çok pozitif bilimle ilişkili branşta yıllardır yapılan en büyük hata şudur:

Uygulama dersleri araştırma görevlilerinin sırtına yüklenmiştir.

Bu yanlış bir modeldir.

Araştırma görevlisinin işi araştırmadır.

Uygulama ise **başlı başına bir iştir.**

Bu nedenle ziraat fakültelerinde, araştırma görevlisinden tamamen ayrı, **tam zamanlı, maaşlı ve görevi yalnızca uygulama olan “Uygulama Asistanı (teaching assistant)” kadroları zorunlu olmalıdır.**

Uygulama asistanı:

laboratuvar uygulamalarını yürütür;

laboratuvar ile sahayı birbirine bağlar;

öğrenciyi sahaya hazırlar;

hocayla üretici arasında köprü olur.

Bu kişi ders anlatmaz.

Makale baskısı yaşamaz.

İdari işlerle boğulmaz.

Tek işi vardır: **uygulama.**

Uygulama asistanı olmayan bir ziraat fakültesi,

ne kadar iyi müfredat yazarsa yazsın,

ne kadar yayın yaparsa yapsın,

sahaya insan yetiştiremez.

SON DÖNEM SAHADA OLMALI!

Son dönem:

firmada, endüstride,

çamurun içinde,

ahırda, tarlada,

köyde, kırsalda,

siloda, serada geçmelidir.

Öğrenci üreticinin yanında durmalı,

gerçek sorunla yüzleşmeli,

çözüm üretmeli,

elini kirletmelidir.

Mezun ederken tek soru sorulmalıdır:

“Bu öğrenci yarın tek başına sahaya çıkabilir mi?”

ÜN VAN MESELESİ

“Ziraat mühendisi” tek başına yeterli değildir.

Dünyada tarım alanında herkes “mühendis” değildir.
Entomolog, agronom, fitopatolog, zooteknist, tarım ekonomisti;
mühendis değil, **alan uzmanıdır**.

Bu nedenle unvanlar uzmanlığa göre verilmelidir:

Entomolog (Böcek Bilimci)
Agronom (Tarla Bitkileri Uzmanı)
Fitopatolog (Bitki Hastalıkları Uzmanı)
Zooteknist (Hayvan Yetiştirme Uzmanı)
Tarım Ekonomisti
Toprak Bilimci
Tarımsal Biyoteknolog
Tarım Altyapı Sistemleri Uzmanı

Mühendislik unvanının istisnası **tarım makineleri ve biyosistemlerdir**.
Orası gerçekten mühendisliktir.

Bu dönüşüm **hak kaybı yaratmadan**,
eş zamanlı yasal ve yönetsel düzenlemelerle yapılmalıdır.

SON

Bir gün sordum:

“Baba, tıbbı gitmediğine hiç pişman oldun mu?”

Cevap netti:

“Hiç. Bir kere bile.”

Benim için de cevap aynı.

Bin kere gelsem dünyaya,
bin kere ziraatçi olurum.
Bitki korumacı olurum.
Entomolog olurum.

Bizler için tarım bir iş değil.
Her gün gelmek için iç çekilen,
sahaya çıkmak için sabırsızlanılan
bir **tutku**.

Belki de ziraat fakültelerini yeniden ayağa kaldıracak olan şey tam olarak budur...

